

SfS BA

Samarbeid for sikkerhet
i bygg og anlegg

Statusrapport

SfS BA 2023

STATUS SFS BA NOVEMBER 2022 – NOVEMBER 2023

MEDLEMMER

Det er 160 partnere i SfS BA pr 1.november 2023. Det er kommet inn 6 nye partnere siden partnerforum i 2022. En oversikt over alle partnere finnes på sfsba.no

FINANSIERING

SfS BA er i 2025 finansiert av disse partnerbedriftene:

- Statens Vegvesen kr 250 000
- Nye Veier kr 250 000
- Statsbygg kr 250 000
- Forsvarsbygg kr 250 000
- Oslo Bygg kr 250 000
- Bane Nor kr 250 000
- Sykehusbygg kr 150 000
- OBOS kr 50 000
- Norsk Eiendom kr 50 000
- Cowi kr 100 000
- Multiconsult kr 50 000
- Norconsult kr 50 000
- RIF kr 50 000
- Arkitektbedriftene kr 30 000
- MEF kr 250 000
- BNL kr 50 000
- Fellesforbundet kr 50 000
- Norsk Arbeidsmandsforbund kr 50 000

Entreprenørforeningen – Bygg og Anlegg bidrar med finansiering gjennom at Lene Jønsson stilles til rådighet som daglig leder i SfS BA i ca 50% stilling.

Finansieringsavtalene som er signert er i all hovedsak signert for 3 år (2023 – 2025).

Det er i tillegg hentet inn prosjektfinansiering fra RVO fondet, IA-bransjeprogrammet for bygg og anlegg og EBA. Les mer om dette under orientering om aktiviteten i SfS BA.

Styret vil redegjøre for arbeidet med finansiering etter 2025 i partnerforum 5. desember.

STYRET

Følgende styre ble valgt av Partnerforum 2. november 2023:

- Kenneth Kennedy Skanska/EBA – Styreleder (ny) 2022-2024
- Edvard Eidhammer Fellesforbundet (ny) 2022-2024*
- Stig Magnar Løvås Arbeidstilsynet (gjenvolgt)
- Frode Andersen MEF, (ikke på valg) 2021-2023
- Svein Røed SVV, (gjenvolgt) 2022-2023
- Elisabeth Hofgaard Lycke Prosjekterende (RIF/AiN) Norconsult 2022-2023
- Tanja Dugstad Statsbygg (gjenvolgt) 2022-2024
- Frode Engen Norsk Arbeidsmandforbund, (ikke på valg) 2021-2023

*) Edvard Eidhammer Sørensen har fra nyttår ikke deltatt i styremøtene grunnet endring av jobb.

Det har vært avholdt 6 styremøter i SFS BA siden forrige partnerforum (2. november 2022)

GRUNNLEGGENDE SIKKERHETSOPPLÆRING

PROSJEKT FAREBLIND

Prosjekt Fareblind er blitt godt etablert som bransjens grunnleggende sikkerhetskurs. Etter kurset skal man vite hva som er de største fareområdene og hva som er de livreddende reglene knyttet til disse. Og vi skal forebygge det vi har valgt å kalle for fareblindhet. Kurset ble lansert på HMS konferansen i 2020. Kurset har en varighet på 2 år, og etter det må man ta kurset på nytt.

Pr 1. november var det totalt 180 000 gjennomføringer av Prosjekt Fareblind.

FARLIGE MØNSTRE

Det har gjennom hele 2023 vært jobbet med å utvikle et grunnleggende sikkerhetskurs – del 2. Kurset heter Farlige mønstre, og skal gi deltakerne en innføring hva som kreves for en sikker adferd på en bygge- og anleggsplass, slik at alle gjennom sin adferd bidrar til god sikkerhet og ikke skaper farlige mønstre.

Kurset lanseres ved årsskifte 2023/2024.

Målet er at kurset skal erstatte de ulike selskapenes PSler slik at Prosjekt Fareblind og Farlige mønstre blir bransjens sikkerhetskurs for å få jobbe på en norsk bygge- eller anleggsplass.

Prosjektspesifikk opplæring vil komme i tillegg.

PROSJEKTER OG AKTIVITETER

LÆRING ETTER HENDELSER – DELINGSBIBLIOTEK OG WEBINARER

LÆRINGSARK

Her finner du læringsark som dekker ulike temaer innen HMS og sikkerhet. Du kan søke på alle ark eller filtrere etter temaer.

LES MER OM SIS BA LÆRINGSARK

LES MER OM SIS BA LÆRINGSARK

DATASTOFF FOR PUBLISJERING AV LÆRINGSARK

ALL TILBYDRE ALL KONTAKT - OPPDRAGSLEDER ALL SPESIFIKASJONER - PROSJEKTLEDER / TILBYDRE ALL TILBYDRE / TILBYDRE

Søk her...

SKANSKA

Veggelement i betong faller ned i heissjakt

Hendelse, konsekvens og direkte årsak

- Det foretoks forberedelse til steg på dekket over 2. etasje. For arbeidene med å sette kurve vedlike i gang skulde et område i hullbakked sjakken for utsporing. I det området sto en midlertidig støtte til veggelement (1-05) laget for heissjaktens elementer.
- Etter at støtten ble løst fra hullbakked, falt veggelement med støtten ned i heissjakt. Det falt gjennom midlertidige trosspinner og senket i bunnen i 1 etg.
- Elementet var ikke sikret fast til nedløpsnettene.
- Deponeringene inn i sjakka var ikke sikret med sikkerhet.
- Hendelsen medførte tyngre personskade med skolepensjonist var dødfødt dersom elementet hadde truffet noen i heissjakt. Elementet og trosspinner i sjakka måtte erstattes.

Oppsummering av hendelsen

- Det ble ikke gjennomført SJA før arbeidet med å fjerne støttestag.
- Plan for avseiling var mangelfull.
- Manglende stoppen for montasje.
- Veggelement skulle være holdt av minst 2 støttestag.
- Manglende kontroll av utført arbeid (blåde mht steg og avseiling).
- Operatør som løst midlertidig støtte hadde ikke tilstrekkelig erfaring med montasjearbeid.

VERGEMENT I BETONG FALT NED I HEISSJAKT

RULLESTILLAS BLÅSTE MED FRA TAKTERRASSE

KUTT I ARM MED VINKELSLIPER

ETSERKAD I FORBØDSELE MED INKJESJON

Det er etablert et delingsbibliotek for læringsark – lessons learned. Vi har fått inn mange læringsark, men oppfordrer fortsatt næringen til å bidra med deling og læring.

Det har vært avholdt to webinarer i høst der temaet var deling av læring etter hendelser. Det første webinaret ble avholdt 18. oktober (Skanska delte læring), mens det andre ble avholdt 29. november 2023 (AF delte læring). Vi planlegger å gjennomføre 4-6 slike møter i 2024.

I webinaret 18. oktober var det flere enn 100 innloggede deltakere og 29. november var vi oppe i ca 130 innloggede deltakere. Vi vet at det mange steder satt flere samlet og fulgte med i møtet. Vi håper at dette er et tiltak som bidrar til læring, og større og bredere forståelse av det som kan skje ute på våre byggeplasser.

På hjemmesiden til SfS BA finnes opptak fra webinarene:

18. oktober: [opptak fra teamsmøtet](#)

29. november: [Opptak fra teamsmøte](#)

PLAKATER: PROSJEKT FAREBLIND

Sfs BA
Samarbeid for sikkerhet
Bygg og anlegg

Er du Fareblind?

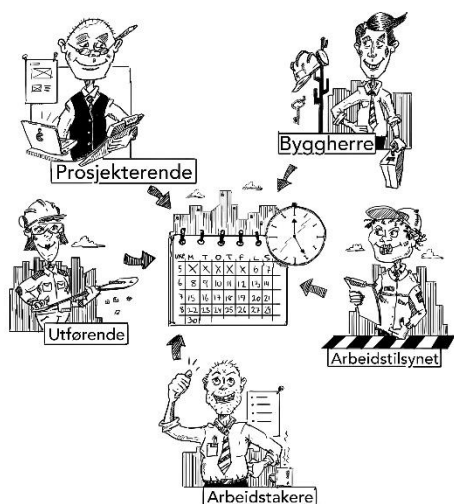
- Jeg stanser alltid minst ti meter fra maskinen, og venter på øyekontakt og klarsignal fra maskinføreren, før jeg går inn i arbeidsområdet.
- Jeg er/har gjort mine kollegaer kjent med maskinens blindsoner.
- Jeg bruker alltid hjelpemann ved rygging når det er mulighet for påkjørsel.

Se alle livreddende regler her →

Sfs BA har fått utarbeidet plakater med utgangspunkt i Prosjekt Fareblind og livreddende regler. Plakatene er laget for både trykk og skjerm og kan lastes ned her: [Plakater Fareblind](#)

RAMMEVERK FOR BYGGETID

SfS BAs veileder for beregning av byggetid ble lansert i februar 2023.

Intensjonen med veilederen er å fremme gode vurderingsgrunnlag for realistisk byggetid, samt å skape et rom for samarbeid, samhandling og felles forståelse av de ulike kravene og forutsetningene rollene i bygge – eller anleggsprosjekt står ovenfor.

Se veilederen her: [Veileder byggetid](#)

VEILEDER BYGGHERREFORSKRIFTEN

SfS BAs veileder til Byggherreforskriften ble også lansert i februar 2023. Veilederen er digital i form av en egen nettside: [Veileder byggherreforskriften](#).

Veilederen har følgende kapitler:

- Om veilederen
- Byggherrens plikter
- Prosjekterendes plikter
- Arbeidsgivers plikter
- SHA plan
- Koordinering
- Forebyggende tiltak

FALLULYKKER

BESTE PRAKSIS FOR SIKKERT ARBEID PÅ TAK OG VED KANT

Det er en egen arbeidsgruppe som jobber med å utarbeide **god praksis/bransjenorm for arbeid ved kant og på tak**.

Gruppen

- Kartlegger beste praksis etablert i bransjen
- Utarbeider bransjeveiledere/-normer/god praksis dokument knyttet til konkrete arbeidsoperasjoner som medfører fare for fallulykker.

Veilederen forventes ferdigstilt innen utgangen av 2023.

JOBB STRAMT

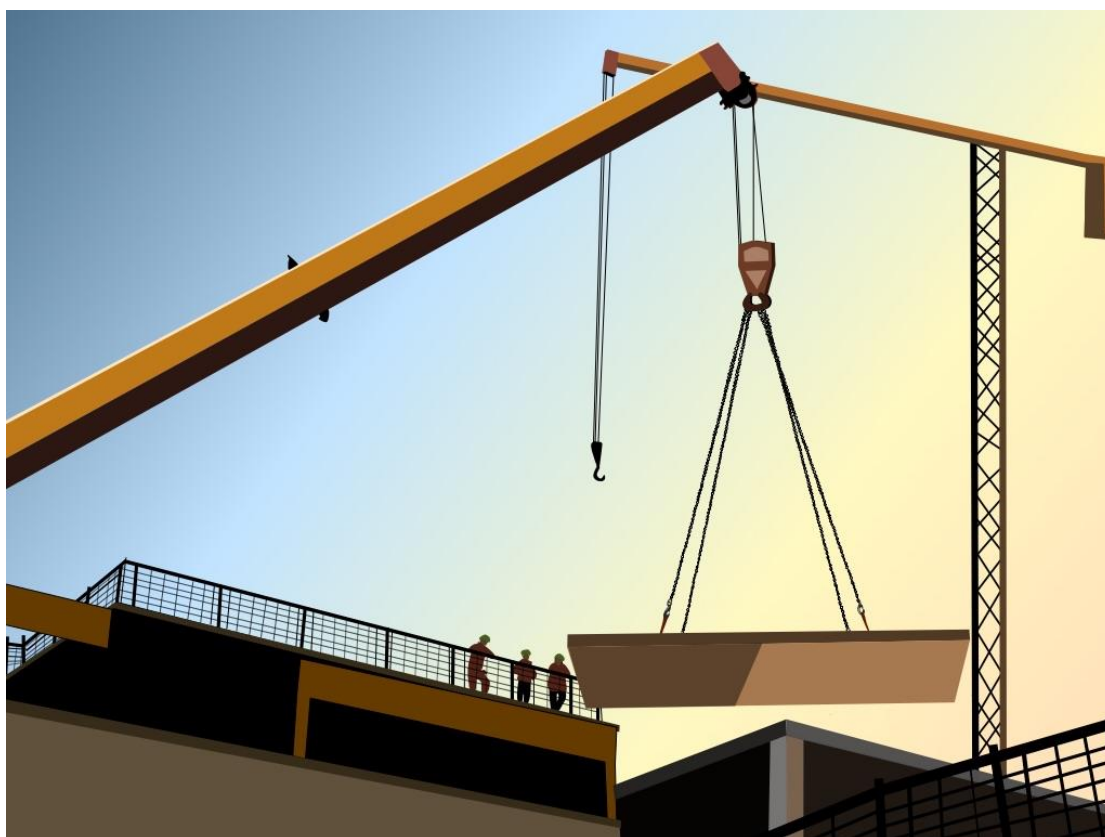
SfS BA har utarbeidet brosjyre og film for å vise god praksis for montering av takstoler og undertak. Arbeidet har vært ledet av Byggmesterforbundet, og er finansiert av IA-bransjeprogrammet i bygg og anlegg.

Dette er en veileder som skal hjelpe deg med montering av takstoler og undertak på en sikker og trygg måte. Veilederen og filmen er også godt egnet brukt i opplæring på for eksempel videregående skole.

Her finnes veileder og film: [Jobb stramt](#)

SIKRE LØFTEOPERASJONER

SfS BAs veileder for sikre løfteoperasjoner ble lansert i juni 2023.

Målet med veilederen er å bidra til økt kunnskap om sikre løft for alle som jobber med løfteoperasjoner innenfor bygg- og anleggsbransjen gjennom å bidra til at standardiserte og utprøvde metoder og løsninger ved innkjøp, planlegging og tilrettelegging samt utførelse av løfteoperasjoner øker sikkerheten i bransjen.

Flere store aktører jobber med å implementere veilederen i egne styringssystemer.

Det er gjennomført to webinarer om løfteveilederen og løfteoperasjoner. Lanseringswebinaret kan du se her: [Lanseringswebinar Løfteoperasjoner](#). Her er opptak av webinar om bruk og implementering av veilederen: [Implementering av løfteveilederen](#).

OPPFRIKSNINGSKURS FOR SIGNALGIVER OG ANHUKER

SfS BA har laget et oppfriskningskurs for signalgivere og anhukere. I denne gjennomgangen får du en oppfriskning i hva som er viktig for å utføre sikre løfteoperasjoner. I gjennomgangen viser vi også til [SfS BAs løfteveileder](#) og [KTF-standarden](#).

Dette kurset erstatter ikke annen opplæring, og det forutsettes at du tidligere har gjennomført signalgiver- og anhukerkurs før denne gjennomgangen.

Oppfriskningskurset har følgende temaer

- Introduksjon
- Planlegging
- Roller og ansvar
- Kommunikasjon
- Løfteutstyr
- Annet utstyr
- Container og festepunkter på utstyr
- Avslutning

Oppfriskningskurset finnes på norsk, engelsk og polsk og tar ca 20 minutter å gjennomføre.

IA bransjeprogram for bygg og anlegg har bidratt med finansiering av kurset.

Her er tilgang til kurset: [Oppfriskningskurs signalgiver og anhuker](#)

VEILDER SIKKER ELEMENTMONTASJE

En arbeidsgruppe har over lenger tid jobbet med å utvikle en digital veileder for sikker prefabmontasje.

En veileder for SFS BA

Veien til sikker elementmontasje

Samarbeid for sikkerhet, trygg og trygg SFS BA jobber for et sikkert og sikkert bygg og anlegg. Denne veilederen er laget for å hjelpe med sikker bygging og montering av prefabriserte elementer. Her finner du veiledning og informasjon om de ulike rollene og oppgavene til hvordan man kan sikre god kommunikasjon og planlegging i prosjektet.

Søk etter fagområde, stilling og fagfelt

Populære søk:

Se suksessfaktorer for ditt fagfelt

Byggherre <p>Som første aktør i byggeprosessen er byggherren den aktøren som tidligst har mulighet til å legge foringer for sikkerhet til prosjektet i alle faser av et prosjekt. Både det å velge som og hva bygg som bygges skal velges og planlegges for i alle faser av prosjektet både i planlegging, prosjektering og utførelse.</p> <p>SFS BA</p>	Prosjektleder <p>Den ansvarlige for sikkerhet i prosjektet, og har ved å sikre sikkerhet, følge med sikkerhetsplanlegging, sikre sikkerhetsforholdene. Det er mulig både å sikre sikkerhet som er viktig, redusere risiko, og å følge opp sikkerhetsplanene i prosjektet som velges.</p> <p>SFS BA</p>	Entreprenør <p>Entreprenøren er ansvarlig for sikkerheten i prosjektet, og har ved å sikre sikkerhet, følge med sikkerhetsplanlegging, sikre sikkerhetsforholdene. Det er mulig både å sikre sikkerhet som er viktig, redusere risiko, og å følge opp sikkerhetsplanene i prosjektet som velges.</p> <p>SFS BA</p>	Montasje <p>Montasjepersonen er ansvarlig for sikkerheten i prosjektet, og har ved å sikre sikkerhet, følge med sikkerhetsplanlegging, sikre sikkerhetsforholdene. Det er mulig både å sikre sikkerhet som er viktig, redusere risiko, og å følge opp sikkerhetsplanene i prosjektet som velges.</p> <p>SFS BA</p>
---	---	---	---

Forord > Byggherre

Byggherre

Som første aktør i byggeprosessen er byggherren den aktøren som tidligst har mulighet til å legge foringer for sikkerhet til prosjektet i alle faser av et prosjekt. Både det å velge som og hva bygg som bygges skal velges og planlegges for i alle faser av prosjektet både i planlegging, prosjektering og utførelse.

Planlegging <p>For sikkerhet skal berøres, har Byggherren og entreprenøren samarbeid og kommunikasjon for å sikre sikkerhet og planlegging, både i planlegging, prosjektering og utførelse.</p>	Logistikk <p>For sikkerhet skal berøres, har Byggherren og entreprenøren samarbeid og kommunikasjon for å sikre sikkerhet og planlegging, både i planlegging, prosjektering og utførelse.</p>	Arbeid i høyden <p>Arbeid i høyden er det største risikofaktoren i bygging og anlegg. Byggherren skal sikre sikkerhet og planlegging, både i planlegging, prosjektering og utførelse.</p>
Kran og løft <p>Byggherren skal sikre sikkerhet og planlegging, både i planlegging, prosjektering og utførelse.</p>	Stabilitet <p>Byggherren skal sikre sikkerhet og planlegging, både i planlegging, prosjektering og utførelse.</p>	Endringer <p>Byggherren skal sikre sikkerhet og planlegging, både i planlegging, prosjektering og utførelse.</p>

Veilederen tar for seg de viktigste suksesskriteriene for partene i verdikjeden for å sikre en sikker elementmontasje.

Veilederen lanseres Q1 2024.

SIKKERHETSINDIKATORER

Tapsbaserte indikatorer.

NTNU v/Eirik Albrechtsen har vært engasjert som prosjektleder for å teste og evaluere de foreslåtte nye tapsbaserte indikatorene (G-verdi). Det er mange diskusjoner knyttet til testingen:

- Oppnår vi noe annet med G-verdien? Eller får vi de samme problemene som H-verdi, men i ny innpakning?
- Roten til problemet er manipulering. Er G-verdi løsningen?
- To positive ting:
  - Standardisering knyttet til rapportering
  - G0-verdi: kategorisering av tallfesting av skader med høyt skadepotensial

Endelig sluttrapport kommer i løpet av 2023. Foreløpig konklusjon er at vi ikke jobber videre med implementering av G-verdi fordi vi i stor grad opplever de samme dilemmaene som ved H-verdi.

SfS BA vil jobbe videre med å finne gode forutseende indikatorer. Vi vil også se på hvordan vi kan bidra til en "bedre" bruk av H-verdi.

KLASSEINDELING DOKUMENTERT SIKKERHETSOPPLÆRING

Det foreligger per i dag mange ulike beskrivelser av de forskjellige kursene innen dokumentert sikkerhetsopplæring i bygge og anleggsnæringen. Kursene skal tilfredsstillende kravet om forskriftsmessig opplæring og gi kunnskap om betjening av verktøy og farlig arbeidsutstyr. Ulik benevnelse om kurs og dets innhold gjør det vanskelig å håndtere og kommunisere databaserte informasjon om opplæring på en nøyaktig og presis måte. Dette kan påvirke sikkerhet og sikkerhetsprosedyrer på arbeidsplassen.

Det er en forutsetning med en standardisert klasseinndeling for å utveksle informasjon mellom databaserte løsninger. Derfor har SfS BA hatt en arbeidsgruppe som har laget en omforent "standard" for klassifisering av dokumentasjon av dokumentert sikkerhetsopplæring av farlig arbeidsutstyr.

Arbeidet har vært ledet av Stiftelsen Sentralregisteret, som utarbeidet K-reg. Oversikt over klasseinndelingene vil bli publisert på sfsba.no når de er klare og kvalitetssjekket.

ANDRE AKTIVITETER

SEMINAR: TYPISKE ULYKKER I BYGG OG ANLEGG

Det har vært gjennomført to seminarer sammen med Gjensidige forsikring høsten 2023 med tema Typiske ulykker i bygg og anlegg. I det ene seminaret var temaet debrief som verktøy ved alvorlige hendelser (det var ikke opptak av dette). I det andre var temaet bruk av teknologi i skadeforebygging. Her er opptak av webinar: [Bruk av teknologi i skadeforebygging](#)

HMS KONFERANSEN

SfS BA arrangerer HMS konferansen sammen med EBA. Det var 600 påmeldte til konferansen 15. – 16. november 2023. 100 av disse var digitale deltakere, mens resten deltar fysisk på Thon Hotell Arena på Lillestrøm. HMS konferansen får svært gode tilbakemeldinger – 90% gir konferansen toppevaluering og snittkarakter på konferansen er 5,26 (6 er toppkarakter). HMS konferansen 2024 blir 6. – 7. november 2024.